

“Tá leargas greannmhar iorónta sa scéal Dís ar an gcaidreamh idir lánúin phósta”. (there is a humorous ironic insight in the story Dís into the relationship between a married couple)

Maidir leis an scéal “Dís” le Siobhán Ní Shúilleabháin, níl aon amhras (there’s no doubt) ach go bhfuil a lán grinn (humour) agus íoróine (irony) sa scéal seo. Tá sé seo le feiceáil (to be seen) i meon na mná (in the mindset of women) agus an chleasaíocht (tricks) agus searbhas (sarcasm) a úsáideann sí lena fear chéile (husband) a spreagadh chun caint (to encourage to talk). Is léir go bhfuil easpa tuisciana (lack of understanding) idir an bheirt. Ní thuigeann an fear in aon chor (he doesn’t understand at all) cad atá ar siúl ag an mbean agus is foinse mhór grinn (big source of humour) é sin sa scéal. Cé go mbaineann an scéal seo le roinnt téamaí tromchúiseacha (serious themes), ar nós stádas na mban sa tsochaí (status of women in society), feicimid go mbíonn an t-údar idir shúgradh agus dáiríre (both messing and being genuine) síos tríd an scéil.

Ag tús an scéil, feicimid lánúin phósta cois tine agus na gnáthrudáí (everyday things) ina saol. Tá an bhean, gan ainm (nameless), ag iarraidh labhairt lena (trying to speak with) fear chéile Seán, ach níl sé ag éisteacht mar tá an nuachtán aige. Ní deir sé ach “hu” mar fhreagra. Tá dúghreann (black humour) le feiceáil anseo mar níl suim dá laghad (no interest at all) ag Seán sa mhéad atá le rá aici.

Téann an bhean i muinín (the woman resorts to) na híoróine agus an tsearbhas go minic sa saol. Deir sí go bhfuil sí sa nuachtáin agus úsáideann sí cleasanna (uses tricks) eile chun a aird a tharraingt (to seek his attention) uirthi. Deir sí leis gur ghlac sí páirt i suirbhé (took part in a survey) agus gurb é an toradh (result) go bhfuil bean phósta as gach ceathrar (1 out of 4) míshásta. Cuireann sí mearbhall (she puts worry) ar Sheán, ag rá “Cad eile a bheadh ag bean ná leanbh?” Tá greann anseo mar déanann sí magadh faoi (she mocks about) ról na mban sa tsochaí. Úsáideann an t-údar searbhas na mná i slí ghreannmhar (in a humorous way).

Tá greann eile sa scéal mar deir an bhean nach bhfuil inti ach staitistic, “Occupation? Staitistic”. Éiríonn Seán feargach léi (becomes angry with her) mar ní thuigeann sé cad atá sí ag caint faoi, agus gur thug sí eolas pearsanta (she gave personal information) do bhean an tsuirbhé. Tá sí ag baint taitnimh (getting enjoyment) as bheith ag spochadh as (teasing him). Ansin tosnaíonn sí ag rá rudaí as comhthéacs

(things out of context) mar shampla “beidh mé ábalta sorn nua a cheannach as”. Tá an mearbhall (confusion) ar an bhfear an-ghreannmhar.

Tá greann le feiceáil arís nuair a mhíníonn an bhean go ndéanfaidh sí obair shealadach (temporary work) ag suirbhéireacht in ionad bean an tsuirbhé. Tá íoróin mhór anseo mar ar lámh amháin, ba mhaith léi saoirse (freedom) agus neamhspléachais (independence) mar bhean, ach ar an lámh eile tá sí ag súil le (looking forward to) sorn nua a cheannach (to buy a new cooker) leis an airgead a gheobhaidh sí. Tá sí ag magadh fúithi féin agus faoi mhná i gcoitinne anseo. Gan aon amhras, tá sí idir shúradh agus dáiríre.

Deir an bhean rudaí áiféiseacha (ridiculous things) eile, mar shampla go mbeidh ar a cumas a leanbh féin a thabhairt timpeall léi (bring her own child around with her). Déanann sí é seo d’aonturas (deliberately) chun an fear a ghríosadh. Feicimid an greann anseo mar níl sé ach ag spochadh as chun cainte a bhaint as ach fós ní thuigeann sé.

Tá casadh greannmhar (funny twist) sa scéal seo nuair a n-adhmhaíonn sí (she admits) gur inis sí bréaga (she told lies) sa suirbhé. Is léir go raibh sí ag baint taitnimh as an gcomhrá le bean an tsuirbhé, ag tabhairt íde na muc agus na madraí (giving dog’s abus) do na fír. Bhí deis (opportunity) aici chun a racht a scaoileadh (to let out a rage) agus chun sult a bhaint as (to enjoy) insint bréag.

Tá go leor grinn sa chomhrá nuair a luainn sí (mentions) na mná sa tSín fadó (in China long ago). Deir sí gur dhóigh siad (burned) an bhean i dteannta an fhir nuair a fuair sé bás. Tá an chuid seo greannmhar mar tá sé go hiomlán áiféiseach (ridiculous) agus tá ruainne den searbhas (sarcasm) ann freisin. Deir sí leabhar dearg Mao as rud é nach bhfuil Seán sásta píosa den nuachtán a thabhairt di. Tá sí cliste (clever) agus greannmhar mar ceanglaíonn sé (she connects) seo deireadh an scéil le tús an scéil.

Ar an iomlán, tá greann agus íoróin le feiceáil tríd an scéil. Tá deireadh an scéil greannmhar mar titeann an fear ina chodladh (he falls asleep) in aineoinn (despite) iarrachtaí go léir na mná é a athrú (to change). Is léir go bhfuil léargas greannmhar íorónta sa scéal seo ar an gcaidreamh idir lánúin phósta.